

Cuprins

Capitolul I. Considerații introductive	1
<i>Secțiunea 1. Prezentarea unor termeni esențiali</i>	1
<i>Secțiunea a 2-a. Scurt istoric al evoluției instituției răspunderii civile delictuale</i>	3
§1. Apariția instituției. Primele norme juridice. Desprinderea răspunderii civile din răspunderea unică, cu natură principal penală (aflictivă)	3
§2. Formarea unei reglementări de natură generală a răspunderii civile delictuale. Culpă ca element esențial al răspunderii	7
§3. Declinul culpei drept condiție a răspunderii. Apariția formelor de răspundere delictuală obiectivă	15
<i>Secțiunea a 3-a. Rolul social-juridic al instituției răspunderii civile delictuale</i>	18
Capitolul II. Ilicitul civil în dreptul românesc și european	20
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i>	20
§1. Definiția faptei ilicite în legislația și doctrina națională	20
§2. Definiția faptei ilicite în legislația și doctrina europeană	24
§3. Marja de apreciere și rolul jurisprudenței în definirea faptului ilicit	26
<i>Secțiunea a 2-a. Categoriile de fapte ilicite</i>	30
§1. Fapte ilicite civile ce decurg din reglementările altor ramuri de drept	30
§2. Fapta ilicită civilă comisivă și ilicitul civil omisiv	32
<i>Secțiunea a 3-a. Cauzele care înlătură caracterul ilicit al faptei și cauzele exoneratoare</i>	35
§1. Considerații preliminare	35
§2. Legitima apărare	37
2.1. Noțiune, aplicabilitate	37
2.2. Condițiile legitimei apărări	40
§3. Starea de necesitate	42
3.1. Noțiune, aplicabilitate, efecte	42

3.2. Condițiile stării de necesitate	48
3.2.1. Condiții privitoare la pericol	49
3.2.2. Condiții privitoare la acțiunea de salvare	50
§4. Îndeplinirea unei activități impuse sau permise de lege sau ordinul superiorului	52
§5. Exercitarea unui drept subiectiv. Problema abuzului de drept	56
§6. Consimțământul victimei (asumarea riscului). Clauzele de nerăspundere. Anunțurile privind răspunderea	59
§7. „Self-help”-ul	64
<i>Secțiunea a 4-a. Concluzii privind evoluția condiției faptului ilicit</i>	66

Capitolul III. Prejudiciul ca element al răspunderii

civile delictuale	68
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive. Noțiuni</i>	68
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile necesare pentru ca prejudiciul să fie reparabil în cadrul răspunderii civile delictuale</i>	69
§1. Prejudiciul reprezintă în mod necesar afectarea unui drept subiectiv sau poate reprezenta și afectarea unui interes (a unei situații de fapt)?	69
§2. Condiția caracterului cert al prejudiciului	76
§3. Condiția caracterului direct al prejudiciului	84
§4. Condiția caracterului personal al prejudiciului	85
§5. Condiția ca prejudiciul să nu fi fost reparat încă	90
§6. Condiția gravității prejudiciului	94
§7. Proba prejudiciului	95
7.1. Principiile generale în materia probei prejudiciului	95
7.2. Proba prejudiciilor provenind din fapte anticoncurențiale sau de concurență neloială	96
<i>Secțiunea a 3-a. Repararea prejudiciului</i>	101
§1. Principiul reparării integrale a prejudiciului	101
§2. Principiul reparării în natură a prejudiciului	104
§3. Problema stabilirii despăgubirilor, în cazul reparării prin echivalent a prejudiciului	105
§4. Problema reparării prejudiciului „prin ricoșeu”	109

<i>Secțiunea a 4-a. Prejudiciul material și prejudiciul moral</i>	113
§1. Noțiune	113
§2. Problema reparării pecuniare a prejudiciului moral	114
§3. Proba prejudiciilor morale	124
<i>Secțiunea a 5-a. Prejudiciul ecologic</i>	127
§1. Noțiune și specificitate	127
§2. Calitatea de victimă	127
§3. Problema reparației prejudiciului ecologic	130
<i>Secțiunea a 6-a. Concluzii privind problemele actuale ale condiției prejudiciului</i>	131
Capitolul IV. Legătura de cauzalitate ca element al răspunderii civile delictuale	132
<i>Secțiunea 1. Noțiune</i>	132
<i>Secțiunea a 2-a. Principalele teorii privind legătura de cauzalitate</i>	133
§1. Sistemul echivalenței condițiilor	133
§2. Sistemul cauzei proxime	137
§3. Sistemul eficacității	138
§4. Sistemul cauzei adecvate	138
§5. Sistemul cauzalității necesare	139
§6. Sistemul indivizibilității cauzei cu condițiile	143
<i>Secțiunea a 3-a. Probleme speciale în funcție de domeniul comiterii faptului ilicit și tipul de prejudiciu.</i>	
<i>Legătura de cauzalitate în dreptul concurenței</i>	145
<i>Secțiunea a 4-a. Cauzele care afectează îndeplinirea condiției legăturii de cauzalitate</i>	149
§1. Fapta victimei înseși	149
§2. Fapta unei terțe persoane	151
§3. Cazul fortuit și forța majoră	152
Capitolul V. Condiția vinovăției în cadrul răspunderii civile delictuale	155
<i>Secțiunea 1. Noțiune. Necesitatea acestei condiții din punctul de vedere al doctrinei române</i>	155
<i>Secțiunea a 2-a. Condiția vinovăției în cadrul principalelor forme de răspundere civilă delictuală</i>	157
§1. Condiția vinovăției în cadrul răspunderii pentru fapta proprie	157

§2. Condiția vinovăției în cadrul răspunderii părinților pentru faptele copiilor minori _____	164
§3. Condiția vinovăției în cadrul răspunderii institutorilor pentru faptele elevilor și a meșteșugarilor pentru faptele ucenicilor _____	171
§4. Condiția vinovăției în cadrul răspunderii comitenților pentru faptele prepușilor _____	176
§5. Condiția vinovăției în cadrul răspunderii pentru prejudiciile cauzate de animale și de lucruri în general _____	185
§6. Condiția vinovăției în cadrul răspunderii pentru ruina edificiului _____	190
§7. Condiția vinovăției în reglementarea altor forme de răspundere. Răspunderea locatarului pentru căderea sau aruncarea din imobil a unui lucru ___	194
§8. Gradul de vinovăție (gravitatea culpei) în răspunderea civilă delictuală _____	196
§9. Gradul de vinovăție în răspunderea civilă delictuală în anumite domenii specifice _____	199
9.1. Analiza gradului de vinovăție în cazul răspunderii pentru prejudiciile cauzate de erorile judiciare _____	199
9.2. Condiția vinovăției în cadrul răspunderii pentru activitatea medicală _____	203
<i>Secțiunea a 3-a. Tendințe de unificare a regimului juridic al condiției vinovăției în dreptul european și internațional. Rolul dreptului comunitar în unificarea acestei condiții _____</i>	
§1. Condiția vinovăției în cadrul uniformizării răspunderii civile delictuale a persoanelor juridice pentru prejudiciile create de produsele defectuoase (Directiva 85/374/CEE a Consiliului Uniunii Europene) _____	208
§2. Problema vinovăției în cazul răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile ecologice. Aspecte privind prejudiciile create de accidente nucleare, precum și cele provocate de poluarea cu hidrocarburi de consum de la navele maritime ___	215
§3. Problema vinovăției în cazul răspunderii civile delictuale pentru prejudicii provenite din fapte de concurență nelegală sau anticoncurențiale _____	224

<i>Secțiunea a 4-a. Concluzii privind evoluția condiției vinovăției în răspunderea civilă delictuală contemporană</i>	228
---	-----

Capitolul VI. Prescripția dreptului la acțiunea în dezdăunare derivând din răspunderea civilă delictuală	231
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i>	231
§1. Definiția prescripției în legislația și doctrina națională. Prescripția acțiunii în dezdăunare	231
§2. Definiția prescripției în legislația și doctrina europeană. Prescripția acțiunii în dezdăunare	233
<i>Secțiunea a 2-a. Termenul de prescripție al acțiunilor bazate pe răspunderea civilă delictuală</i>	235
§1. Principiul prescriptibilității acțiunii întemeiate pe răspunderea civilă delictuală. Excepții	235
§2. Diferite termene de prescripție ale acțiunii în răspundere civilă delictuală în legislația română și a țărilor europene	239
<i>Secțiunea a 3-a. Cursul prescripției extinctive a acțiunii în dezdăunare derivând din răspunderea civilă delictuală</i>	245
§1. Începutul prescripției extinctive a acțiunii în dezdăunare derivând din răspunderea civilă delictuală	246
1.1. Reglementare generală	246
1.2. Situații de excepție cu privire la începutul termenului de prescripție în cadrul acțiunilor fondate pe răspunderea civilă delictuală	251
§2. Cauzele de suspendare a prescripției extinctive. Aplicarea acestora în cazul acțiunii în dezdăunare derivând din răspunderea civilă delictuală	256
§3. Cazurile de întrerupere a prescripției extinctive. Aspecte specifice acțiunii în dezdăunare derivând din răspunderea civilă delictuală	261
§4. Calculul termenului de prescripție și repunerea în termenul de prescripție	263
<i>Secțiunea a 4-a. Aspecte ale prescripției acțiunii în răspunderea civilă delictuală când fapta ilicită imputată este și infracțiune</i>	264

<i>Secțiunea a 5-a. Concluzii cu privire la utilitatea unei reglementări uniformizate a prescripției acțiunii în răspundere civilă</i>	276
--	-----

Capitolul VII. Corelarea instituției răspunderii civile delictuale cu instituții conexe din dreptul civil și cu alte ramuri de drept

și cu alte ramuri de drept	279
<i>Secțiunea 1. Considerații introductive</i>	279
§1. Locul răspunderii civile delictuale în cadrul răspunderii generale (sociale) și al răspunderii juridice	279
§2. Specificul răspunderii civile delictuale	280
<i>Secțiunea a 2-a. Răspunderea civilă delictuală și instituții conexe ale dreptului civil</i>	281
§1. Răspunderea civilă delictuală și răspunderea civilă contractuală	281
1.1. Raportul dintre aceste două instituții și criteriul de stabilire a existenței răspunderii contractuale	281
1.2. Diferențe de regim juridic între cele două tipuri de răspundere	286
1.2.1. Capacitatea persoanei responsabile	286
1.2.2. Întinderea obligației de dezdăunare	289
1.2.3. Caracterul solidar sau divizibil al obligației de dezdăunare	291
1.2.4. Modul de probă al culpei (vinovăției)	292
1.2.5. Convențiile de nerăspundere	294
1.2.6. Punerea în întârziere a debitorului	297
1.2.7. Termenele de prescripție a acțiunii în răspundere civilă delictuală, respectiv contractuală	298
1.3. Problema cumulului celor două responsabilități (răspunderi)	301
1.4. Este distincția între răspunderea civilă delictuală și cea contractuală artificială?	309
§2. Răspunderea civilă delictuală și contractul de asigurare de răspundere civilă	313
2.1. Limitele riscului asigurabil în materie de răspundere civilă	313

2.2. Specificități ale contractului de asigurare în cazul asigurării obligatorii vizând răspunderea civilă delictuală _____	315
2.2.1. Natura raporturilor juridice dintre părțile implicate în cazul unui accident auto ce a atras răspunderea civilă a unei persoane asigurate în baza contractului de asigurare obligatorie (Legea nr. 136/1995, Capitolul III) _____	316
2.2.2. Consecințe practice derivând din aspectele specifice ale contractului de asigurare obligatorie _____	319
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea civilă delictuală și instituții conexe din alte ramuri de drept _____</i>	<i>321</i>
§1. Răspunderea penală și răspunderea civilă delictuală. Aspecte esențiale _____	321
§2. Răspunderea contravențională și răspunderea civilă delictuală _____	332
§3. Răspunderea administrativă pentru fapte anticoncurențiale și răspunderea civilă delictuală _____	336
Capitolul VIII. Răspunderea civilă delictuală în dreptul Uniunii Europene și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului _____	342
<i>Secțiunea 1. Răspunderea civilă delictuală în dreptul Uniunii Europene (dreptul comunitar) _____</i>	<i>342</i>
§1. Răspunderea civilă a statelor membre pentru încălcarea dreptului comunitar _____	343
§2. Răspunderea civilă a persoanelor de drept privat pentru încălcarea dreptului comunitar _____	352
§3. Răspunderea civilă a instituțiilor comunitare pentru încălcarea dreptului comunitar _____	357
<i>Secțiunea a 2-a. Răspunderea civilă delictuală în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului _____</i>	<i>360</i>
Bibliografie _____	367
Index _____	377